

KIRJASTON JA VARHAISKASVATUKSEN LUKUTAITOYHTEISTYÖN KUNTAKOHTAINEN LAPIN-MALLI

KUNTA

Kuvitteellinen esimerkki

KOHDERYHMÄ

Kohderyhmä (kaikki varhaiskasvatuksen piirissä olevat 4- ja 5-vuotiaat vai vain 5-vuotiaat?)

Lukutaitoyhteistyön Lapin-mallin kohderyhmä esimerkkikunnassa on kaikki varhaiskasvatuksen piirissä olevat 4- ja 5-vuotiaat.

Kuinka monta kohderyhmäikäisiä sisältävää varhaiskasvatusryhmää kunnassa on? Kuinka monta toimintaryhmää näistä ryhmistä muodostuu?

Toimintaryhmän käsitettä tarvitaan pedagogisten satutuntien ryhmäkorajoituksen takia.

Vakan ryhmäkokoo on max 21 lasta, kirjastoon pedagogisille satutunneille tuleva lapsiryhmä (= toimintaryhmä) max 12 lasta.

Kunnan varhaiskasvatuksen piirissä on 12 sellaista ryhmää, joissa on 4–5-vuotiaita.

Näistä ryhmistä 7:ssä on pelkästään 4–5-vuotiaita. Yksittäisen tällaisen ryhmän koko on 21 lasta, joten 4–5-vuotiaiden vakaryhmistä tulee yhteensä 14 toimintaryhmää.

Lisäksi vakan piirissä on 5 sekaryhmää eli sellaista ryhmää, joissa on myös muun ikäisiä lapsia. Kussakin sekaryhmässä on n. 10 kohderyhmäikäistä. Sekaryhmistä saadaan siis yhteensä 5 toimintaryhmää.

Kaiken kaikkiaan kunnassa on 19 toimintaryhmää.

Kirjaston ja varhaiskasvatuksen lukutaitoyhteistyön toimintokokonaisuus kunnassa

KIRJASTO: PEDAGOGISET SATUTUNNIT JA / TAI KIRJASTOTUNNIT
Mitkä lukutaitoyhteistyön toimintamuodot ovat käytössä kirjastolla (pedagogiset satutunnit ja / tai kirjastotunnit)?
Kirjastolla ovat käytössä sekä pedagogiset satutunnit että kirjastotunnit.
Kuinka monta kertaa kirjasto toteuttaa kunkin toimintamuodon toimintakauden aikana (eli elokuusta juhannukseen)?
Kirjasto toteuttaa syyskaudella 1 pedagogisen satutunnin / toimintaryhmä ja kevätkaudella 1 pedagogisen satutunnin / toimintaryhmä. Lisäksi kirjasto toteuttaa toimintakauden aikana 1 kirjastotunnin / vakaryhmä. Pedagogiset satutunnit: Koska kohderyhmäikäisistä muodostuu yhteensä 19 toimintaryhmää ja jokainen ryhmä saa kaksi pedagogista satutuntia toimintakauden aikana, kokonaisuudessaan kirjasto toteuttaa yhteensä 38 pedagogista satutuntia toimintakauden aikana. Kirjastotunnit: Koska kohderyhmäikäisiä sisältäviä vakaryhmiä on 12, kirjasto toteuttaa kokonaisuudessaan 12 kirjastotuntia toimintakaudessa. (Kirjastotunteja varten vakaryhmiä ei tarvitse jakaa toimintaryhmiin, vaan ryhmä voi tulla kirjastotunnille kokonaisena. Tämä koskee myös sellaisia ryhmiä, joissa on monen ikäisiä lapsia; kirjastotunnin konsepti toimii myös alle 4-vuotiaiden kanssa.).
Kuinka monta eri satua ja satutuntisuunnitelmaa toimintakauden aikana tarvitaan? <i>Samaa satutuntisuunnitelmaa käytetään siis aina kaikkien toiminnassa mukana olevien ryhmien kanssa ennen kuin siirrytään uuteen satuun ja uuteen suunnitelmaan.</i>
Toimintakaudessa tarvitaan kaksi eri satua ja satutuntisuunnitelmaa.
Kuinka monta Lapin-mallin mukaista kirjastokontaktia yksittäinen lapsi saa toimintakauden aikana?
Yksittäinen lapsi saa 3 Lapin-mallin mukaista kirjastokontaktia toimintakaudessa.

KIRJASTO: PEDAGOGISET SATUTUNNIT JA / TAI KIRJASTOTUNNIT

Missä kirjasto toteuttaa sovitut toiminnot: kirjastossa, kirjastoautossa vai vakan tiloissa (jos vakan tiloissa, niin mistä syystä)?

Kirjastotunti toteutetaan aina joko kirjastossa tai kirjastoautossa.

Kirjastotunnit toteutetaan kirjastossa.

Ainakin toinen pedagogisista satutunneista toteutetaan kirjastossa.

Toinen satutunti voidaan tarvittaessa toteuttaa päiväkodissa. Syynä on pitkä matka kirjastolle ja kuljetusresurssien rajallisuus.

VARHAISKASVATUS: KERROTUTTAMINEN

Kuinka usein kerrontatyökalua käytetään kohderyhmäikäisten kanssa ja missä asiayhteyksissä?

Kerrontatyökalua käytetään 4–5-vuotiaiden kanssa kerran viikossa, pääsääntöisesti keskiviikon aamupiirissä.

Lukutaitoyhteistyön jatkuvuuden ja Lapin-mallissa kuvattujen konseptien mukaisuuden varmistaminen käytännön tasolla

KIRJASTO: PEDAGOGISET SATUTUNNIT JA / TAI KIRJASTOTUNNIT

Miten varmistetaan, että esim. uudet työntekijät osaavat pitää Lapin-mallin mukaisia pedagogisia satutunteja ja / tai kirjastotunteja? Entä miten varmistetaan, että työntekijät ovat selvillä Lapin-mallin kokonaisuudesta ja tutkimuksellisesta perustasta?

Kaikille kirjaston uusille työntekijöille kerrotaan Lapin-mallista perehdytyksen yhteydessä.

Ne työntekijät, jotka alkavat työssään toteuttaa Lapin-mallia, saavat tarkemman perehdytyksen mallin teoriasta ja käytännön toiminnoista kokeneemman työntekijän ohjauksessa. Uusi työntekijä seuraa ensin pedagogista satutuntia ja kirjastotuntia käytännössä. Lisäksi hän saa tukea omien tuntiensa valmistelussa.

KIRJASTO: PEDAGOGISET SATUTUNNIT JA / TAI KIRJASTOTUNNIT

Miten varmistetaan, että pedagogisten satutuntien ja kirjastotuntien sovittu toimintakausittainen volyymi toteutuu?

Pedagogiset satutunnit ja kirjastotunnit kirjataan kirjaston toimintasuunnitelmaan.

Kirjaston esihenkilö laatii yhdessä lastenkirjastotyötä tekevän kirjastotyöntekijän kanssa vuosikellon kirjaston lanutoiminnan kokonaisuudesta. Pedagogiset satutunnit ja kirjastotunnit aikataulutetaan vuosikelloon.

Joka elokuu kirjasto tekee aloitteen pedagogisten satutuntien ja kirjastotuntien aikataulun sopimisesta vakaryhmien kanssa. Ennen aikataulun sopimista kirjasto varmistaa vakalta yhteyshenkilöt.

Ennen aikataulun sopimista kirjasto varmistaa vakalta lisäksi lapsiryhmien koot. Ryhmäkokojen pohjalta selvitetään toimintaryhmien määrä ja koot pedagogisia satutunteja varten. (Vakan lainmukainen ryhmäkoko on max 21 lasta, kirjastoon pedagogisille satutunneille tuleva ns. toimintaryhmä max 12 lasta.)

VARHAISKASVATUS: KERROTUTTAMINEN

**Miten taito käyttää kerrontatyökalua lasten lukutaidon valmiuksien tukena välitetään eteenpäin (esim. uusille työntekijöille)?
Entä miten varmistetaan, että työntekijät ovat selvillä Lapin-mallin kokonaisuudesta ja tutkimuksellisesta perustasta?**

Esihenkilö huolehtii, että työntekijät perehtyvät Lapin-malliin ja sen tutkimusperustaan Lapin-mallin julkaisun sekä vakan oman perehdytyskansion avulla.

Lisäksi uudet työntekijät seuraavat ja kokeilevat kerrontatyökalun käyttöä aluksi toisen työntekijän vertaisohjauksessa.

Miten varmistetaan, että kerrontatyökalua käytetään kunnassa sovittulla tiheydellä?

Se, mitä kunnassa on sovittu kerrotuttamisen säännöllisestä rytmistä, kirjataan vakan toimintasuunnitelmaan ja viikkosuunnitelmiin.

Varhaiskasvatuksen opettajat vastaavat toimintasuunnitelmien toteuttamisesta ryhmissään. Ryhmien työntekijät pitävät kirjaa siitä, milloin ja miten tuokio on toteutunut.

Kirjaston ja varhaiskasvatuksen lukutaitoyhteistyön jatkuvuus ja seuranta

KIRJASTO JA VARHAISKASVATUS
Millä asiakirjalla varmistetaan, että kirjaston ja vakan lukutaitoyhteistyötä jatketaan hankkeen jälkeen osana kirjaston ja vakan perustoimintaa?
<p>Kirjastolla ja varhaiskasvatuksella on yhteistyösopimus, johon lukutaitoyhteistyön toimenpiteet ja yhteistyön toimivuuden seuranta on kirjattu. Lisäksi toiminta on kirjattu kunnan kulttuurikasvatussuunnitelmaan.</p> <p>Varhaiskasvatuksen osalta toiminnan jatkuminen on lisäksi varmistettu kirjaamalla lukutaitoyhteistyön toimintojen kokonaisuus kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaan. Suunnitelma sisältää myös lukutaitoyhteistyön pedagogiset tavoitteet sekä pedagogisen vuosikellon.</p>
Miten varmistetaan, että lukutaitoyhteistyö jatkuu sellaisena kuin on sovittu?
<p>Kirjaston esihenkilö on osallistunut lanu-työn vuosikellon laatimiseen ja seuraa siihen merkittyjen toimintojen toteutumista.</p> <p>Varhaiskasvatusjohtaja varmistaa, että Lapin-mallin mukainen toiminta on mukana vuosittaisissa toimintasuunnitelmissa.</p> <p>Tarvittaessa kirjaston ja varhaiskasvatuksen johtajat arvioivat toiminnan toteutumista ja sujuvuutta myös yhdessä.</p>